

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

LIBRI VII.

PARS I.

De origine schismatum Orientalium.

CAPVT I.

Acturi igitur de Orientalis Ecclesie erroribus, maxime de illis qui hodie apud Jacobitas, Cophios, Abyssinos, Armenos, Georgianos ac demum Nestorianos magis vigent, operæ pretium duximus omnium errorum originem ac progressum, prius, et si levi, ut ajunt, manu attingere.

Nestorius Episcopus Constantinopolitanus, floruit Theodosij junioris Imperatoris, & Cælestini Summi Pontificis temporibus, circa annum Domini 427. Hic auctore Gennadio, & Socrate *lib. 7. cap. 32.* in id summo studio laboravit, ut Christum Dei Filium ex Virgine MARIA natum, hominem dumtaxat, non etiam DEUM esse doceret, atque ideo *MARIAM Christocoon*, id est, Christi matrem, non autem *Theotocon*, id est, DEI matrem esse diceret: postea verò sanctæ & inculpatae vitæ merito, Christum obtinuisse, ut dignus haberetur, cui se Divinitas conjungeret.

Duas itaque in Christo ponebat naturas, duas itidem in eo dicebat esse personas, unam divinitatis, alteram verò humanitatis: nec unum Christum in Deitate & humanitate sentiebat, sed separatim atque se junctim, alterum docebat esse Filium DEI, sed hominis tantum Matrem appellabat. Denique Christum esse tantum hominem dicebat, cui Nativitatem, Passionem & Resurrectionem attribuebat. Addebat autem Filium DEI postea unum fuisse filio hominis multis modis, non quidem substantialiter communicando hypostasim, sed tantum accidentaliter. Primo secundum habitationem sicut in templo suo. Secundo per unionem affectus, voluntatis, & dilectionis. Tertio per operationem, quia filius hominis erat instrumentum, quo utebatur verbum in operibus miraculosis. Quarto secundum participationem, quia Verbum illi homini impertivit nomen & dignitatem suam, eo modo quo imagines Sanctorum nominibus eorum interdum appellantur, & propter eos etiam honorantur & adorantur. Hæc fuit Nestorij hæresis.

Vincentius Lirinensis in libro, quem adversus prophanas hæresum novitates scripsit, censet Nestorium ut Apollinaris hæresim declinaret in fovendam hanc incidisse. Apollinaris, inquit, hæreticus, volebat in Christo duas esse substantias, unam divinitatem, alteram humanam, unam ex patre, alteram ex matre, sed ipsam verbi naturam putabat esse deificam, quasi aliud ejus permaneret in Deo, aliud verò verum fuisset in carnem, & cum veritas dicatur ex duabus substantijs unum esse Christum, ille

contrarius veritati ex una Christi divinitate duas asserere factas esse substantias.

Nestorius autem contrarius Apollinari, dum se duas in Christo substantias distinguere simulat, duas introducit repenitè personas, & inaudito scelere duos vult esse filios Dei, duos Christos, unum qui Deus sit, alterum qui sit generatus ex matre; atque ideo asserit sanctam *MARIAM*, non *Theotocon*, sed *Christocoon* esse dicendam, quia scilicet ex ea non ille Christus qui Deus, sed ille qui erat homo, sit natus. Hæc Vincentius. Nestorius volens suam hæresim Constantinopoli jam evulgatam per totum orbem dilatari, sua scripserunt ad diversas orbis provincias, & inter alias ad Ægypti Monachos, quorum nonnulli ab eo seducti, suis erroribus consentirent, quorum causa magni inter eos excitati sunt tumultus & dissidia. Demum ne Orientis Episcopi Nestorij hæresi inficerentur, coacta sunt anno Domini 431. octavo autem *Cælestini* Papæ Synodus Ephesina, in qua post multa, damnata est Nestoriana blasphemia, ut rem totam latius Card. Baro. *Tom. annal. 5.* sub eundem annum.

Deinde *Eutyche*s Monachorum Pater Constantinopoli, eorum qui tempore Ephesini Concilij adversus Nestorianos præstantius cæteris dimicabant, antesignanus cum in Nestorij hæresim summum odio ferretur, eo profilij, ut non duas tantum esse in Christo personas ex Christianæ fidei præscripto negaret, sed nec duas in Christo naturas vellet asserere, eosque putaret Nestoriano laborare morbo, qui duas conficerentur in Christo distinctas, & inconfusè conjunctas esse naturas.

Præterea impie docebat, (ut accuratè inter alios explicat Card. Bellarm. *Tomo 4. lib. 3. de Christo Domino, c. 2.*) in Christo post incarnationem unam tantam fuisse & esse naturam, factam per conversionem divinitatis in carnem: quia Verbum caro factum est: ac unum fieri alterum est verum in illud. Unde asserere divinitatem esse naturam, passam, mortuam & sepultam fuisse: tamen, ut Christi caro non sit ejusdem naturæ cum nostra, sed tantum apparens & phantastica: ut potius Verbum simulaverit se hominem, & natum, passum, &c. quam revera fuerit. Quia videtur indignum Deo, quod vera fuerit caro, verè natus, passus, &c.

Accusatus *Eutyche*s apud Flavianum, & apud Concilium quoddam Provinciale Constantinopolitanum tunc fortè congregatum, ac nolens respicere, condemnatur à Concilio, ac

ac postea agente Imperatore Theodosio apud Leonem Pontificem, Ephesi Concilium anno Domini 449. seu potius Synodus prædicatoria seu latrocinium Ephesinum 128. Episcoporum congregatur, in qua præside Dioscoro Alexandrino Patriarcha, reclamantibus Apostolicæ sedis Legatis (nempe Juliano Episcopo Renato Presbytero, Hilario Diacono, quos S. Leo miserat) ob summam Dioscorigenitatem & potentiam impius Eutycheus abolvitur, & ejus hæresis approbatur, S. Flavianus, & alij plurimi Episcopi Catholici condemnantur, plerisque Episcopis (ut Baronius notat *Tom. 6. Annal. circa annum Christi 449. ex quo brevem hanc historiam seriem desumpimus*) per vim & vim, intentatis exiliis, catenis, fustibus, & gladiis, ad subscribendum ad actus, repugnantibus verò, & reclamantibus Sedis Apostolicæ Legatis, & consultantibus, quæ per vim & metum extorquerentur, nullius roboris esse. Quæ contestatio licet non sit in actis illius Pseudosynodi, utpote à Dioscorigenitatis confectis, est tamen de illa expressa mentio in pluribus literis S. Leonis, tum ad Theodosium Imperatorem, tum ad alias personas; tandem Legati Pontificis fuga elapsi post multa pericula & infidias Romam redierunt. Ac certior factus summus Pontifex Leo eorum, quæ in illa Synodo gesta sunt, Romæ Concilium coëgit, in quo Pseudosynodus Ephesina damnatur, ac omnia ejus acta rescinduntur.

Impius Dioscorus Alexandriam reversus, anathema ausus est introrere in Romanum Pontificem, coactis decem Episcopis, lachrymantibus & gementibus ad subscribendam facinus hæcenus inauditum: At post multa Episcoporum dissidia à S. Leone urgente & instante Marciano Imperatore anno Domini 451. in Oriente, nempe in civitate Chalcedonensi, concilium œcumenicum indicitur, in quo sexcenti & triginta Episcopi conveniunt, præsentibus Legatis Romanæ sedis, in quo Concilio damnata est hæresis Eutycheus & Dioscorigenitatis Episcopi Alexandrini, qui & ab Episcopatu, & ab omni Ecclesiastica fuit dejectus ac depositus functione: similiter sancitum est, ut Ephesinam sub Dioscorigenitatis Concilium celebratum Concilij notam non obtrineret.

Præter Episcoporum sententiam, præter sedis Apostolicæ confirmationem accesserunt etiam ad corroborandam Synodum Chalcedonensem sanctissimorum virorum, qui his temporibus illustrabant Orientalem Ecclesiam, & miraculorum virtute nitentibus, qui eandem se fidem tenere & verbis testati sunt, & crebra miraculorum editio se confirmarent, quales fuerunt Eutimius, Auxentius, & alij sanctissimi monachi.

Dioscorus verò à suo Episcopatu depositus, ac simul cum aliis hæreticis relegatus vita functus est, ac Alexandriæ loco ejus ordinatus Episcopus Proterius, ingens tamen seditio & tumultus Alexandriæ excitatur propter Dioscorigenitatis relegationem, ac teste Evagrio l. 2. c. 6. eo usque invaluit vulgi studium in improbitissimum & nequissimum Dioscorigenitatis, ut post ejus mortem divinos etiam honores ei Ægyptij detulerint, qui & usque in hæc tempora, tam in Alexandria, quam in plurimis alijs Ecclesijs ab Eutycheianis hæreticis deferuntur.

Ægyptij hæreticis exilio propter Eutycheianam hæresim multati, mortuo Imperatore Marciano veniunt Alexandriam, ac in venientes in sanctum Episcopum Proterium eum occidunt, & ejus loco Timotheum quandam Eutycheianum subrogant, Legatosque mittunt ad Leonem Pontifi-

cem, proficientes Alexandriam Ecclesiam non admittere Synodum Chalcedonensem, quare anno Domini 459. Synodus Constantinopolitana 73. Episcoporum, admittente Genadio Episcopo Constantinopolitano, præsentibus Apostolicæ sedis Legatis à S. Leone missi congregatur, in qua de confirmando fidei decreto in Concilio Chalcedonensi, & abolenda penitus Eutycheiana hæresis sancitum est, ac demum Timotheus in vafor Ecclesiæ Alexandrinæ longè in exilium ab Imperatore Leone relegatur, suffecto in ejus locum Timotheo alio viro Catholico.

Tandem postquam Eutycheti & Dioscorigenitatis quarta Synodo Chalcedonensi dignitas abrogata est, qui illorum dogma defenderunt, ut testatur Nicephorus, lib. 18. c. 14. *Ecclesiast. histor.* Facta ab Ecclesia Catholica defectione segregatos sive ambigentes seipso appellarunt, neque ullo modo, ut quæ rectè in Concilio sancto statuta essent comprobarent adduci potuere. In duodecim sectas dissecti sunt, ex quibus per universum Orientem multa millia hæresum pullularunt. Ex quarum sectatoribus quidam, (ut notavit Præteolus, verbo, *Acephali*) Eutycheianisæ vocati sunt, alij *Acephali*, alij *Monophysitæ*, alij *Theodosiani*, alij *Julianisti*, alij *Trithemisti*, alij *Agnati*, alij *Theopaschitæ*, alij *Armenij*, alij *Severitæ*, alij *Aphthartodocitæ*, alij *Phantasiastæ*, alij *Manichæi*, alij *Pithartolatræ*, alij denique *Scenolatræ* sunt appellati.

Antesignani vero præcipui post Eutychetem, & Dioscorigenitatis sive Severas Monachus, qui sex, lues, atque perditio fuit totius Orientis Ecclesiæ, Petrus Damapheus, Theodosius, Julianus, Allicornasius, Guinus, & alius ejusmodi infelicium mortalium chorus, omnes isti professione Severiani, hostesque Concilij Chalcedonensis, ut Baronius refert *Tom. 7. anno Christi 535. inter seipso more hæreticorum pugnant, ut plinè acciderit, hoc veluti portento quodam, ut bellua sine capite (ita Acephalorum hæresis appellata) eadem pluribus prodierit armata capitibus inter se pugnantibus: nam ex eis primum eminuit caput Severus, ex quo denominati sunt Severiani; ex hoc vero plura alia capita pullularunt, nempe Gaianus, ex quo *Gaiianitæ*, Theodosius, ex quo *Theodosiani*, Jacobus, ex quo *Jacobitæ*, Themistius, ex quo *Themistiani*, numerat adhuc aliud caput Joannes Damascenus, nempe *Barsanum*, ex quo *Barsaniani*, sive *Semidactylitæ*, de quibus ait: *Hi cum omnia Grajanorum & Theodosianorum decreta defendant, aliquid tamen præterea addiderunt de suo, symbolis Dioscorigenitatis relicta, ut à reliquis Dioscorigenitatis sectatoribus noscerentur: quorum impiorum dogmatum, teste Nicephoro, lib. 18. c. 54. Ecclesiast. histor. sectator atque restaurator fuit Jacobus quidam Syrus, gente obsecutus protulit, & nulla gloria vir, à quo maxima ex parte Syrorum gens usque in hodiernum diem Jacobitæ est denominata.**

Hac etiam morbi contagione Sergius Archiepiscopus Constantinopolitanus maxime infectus est, per quem *Monothelitarum* sive *Monophysitarum* hæresis, teste Nicephoro, ut supra, admodum est propagata. Fuerunt enim *Monothelitæ* inter *Acephalos* præcipui, & à quibus post Dioscorigenitatis & Eutychetem, tanquam ab infecto fonte maxima Orientis pars fuerit infecta: hi enim subitias hæresim suam velantes, prædicto Jacobo apud Syros prædicante, magnam Orientis partem infecerunt. De *Monothelitarum* hæresi Nicephorus ut supra c. 46. ita scribit. Quod verò, inquit, fuit *Monophysitarum* dogma, à quibus tanquam

quam à radice pessima plurimæ alix hæreses pul-
lulari, seu circulus aut catena ex sele dependentes
modo dicam: Cùm etenim convenientes in Chri-
sto naturas quamlibet per seipsum discernunt,
duas eas esse necessitate adducti consentiunt. Cum
vero utramque in verbi incarnatione uniant, non
duas illi inconfusibili modo convenientes natu-
ras, sed unam compositam naturam statuunt.

Nobis enim unam substantiam compositam
dicentibus, illi unam potius naturam compositam
inferunt, & rationem sententiæ suæ exemplo con-
firmantes dicunt, hominem animam obtinere &
corpus, & aliam animæ naturam esse, aliamque
item corporis, si quis quamlibet per seipsum con-
templetur; cùm vero illæ coierint, hominem effi-
cere, unam naturam compositam obtinentem.
Non enim inquam, duas naturas hominem dici
oportet, sed unam compositam. Atque ad eundem
modum de Servatore Christo opinantur: illum
videlicet ex duabus quidem constitisse naturis,
post unionem autem duas illas naturas in unam
evasisse compositam, quod sanè Ecclesia tanquam
piaculum profus avertatur.

En (inquit) Card. Baron. Tomo 7. ubi supra, in
quos vepris, atque dumeta, in via loca, scabra, abditos-
que recessus per rupes & precipitia, praruptaque scopu-
la immanium ferarum latibula incurrerint, à recto fi-
dei tramite aberrantes humana mentes: En quomodo
monstrum monstro junctum concipiat, pariatque hor-
renda spectra, atque deformia simulacra! ut ex his præ-
deus quisque intelligere valeat (secundum illud Job c.
38. Jubi lux habitet, & tenebratum quis locus sit,
ut quisque ducat unumquodque ad terminum
suum, & intelligat semitas domus ejus: cognoscat
scilicet, ubi sit fides Catholica; ubi vero hæreses habitent.
At non his finis portentorum, alia adhuc prodierunt ex
cornuta bestia capta, ut longe ista superet tricipita con-
ficta à Geniilibus monstrata: vel septem capitum Hydram,
præter enim eas superius recensitas ex Severo progeni-
tas hæreses, ad eundem pertinere tradit Nicephorus lib.
78. c. 49. Caucobabitas à loco quodam ita denomina-
tos hæreticos, Angelitas etiam, & Damianitas, ita di-
ctus ab Episcopis, & loci ipsidem nominibus appellatis.
Nam Angelitas ab Alexandria loco, cui nomen erat An-
gelis, dictos tradit: quibus præterea addit, & Tetradas,
Petritas, atque Paulitas, quorum alij Petrum, alij Pau-
lum Severianos, sed ab invicem disidentes confectaban-
tur.

Gignebantur hæc monstra potissimum in Ægypto,
qua mox post ortum in seipsa angulas convertebant, &
dentes: ut planè acciderit Ægypti secundum illud
propheticum Isaiæ 19. Concurrete faciam Ægyp-
tios adversus Ægyptios, & pugnabit vir contra
fratrem suum, & vis contra amicum suum, Civitas
adversus Civitatem, & regnum adversus regnum,
& dirumpetur spiritus Ægypti in visceribus ejus,
& consilium ejus præcipitabo: & interrogabunt
simulacra sua, & divinos suos, & pythones, &
atiolos, donec tot scelera consecuta est, qua subditur
ultio. Et tradam Ægyptum in manus dominorum
crudelium, & rex fortis dominabitur eorum, ait
Dominus Deus exercituum. Ad hæc planè hæreses de-
ducunt populos, ut post abominaciones secum vehant
servitutem atque desolationem, quam cunctis manife-
stam ob oculos positam, tam in Ægypto, quam alijs or-
bis Regionibus à Catholica fide refugit, nemo non vi-
det. Hactenus Baronius.

His igitur hæresibus Orientalis Ecclesia ad mi-
seritimum perducta erat statum, ubique luctus, ubi-
que dissidia, non solum adversus Orthodoxos

constantibus hæreticis, sed & ipsis inter se pug-
nantibus, adeo ut omnes Ecclesie in separtas fac-
tiones dividerentur, & eorum præfides inter se-
ipsos minime vellent communicare, unde pluri-
ma in Oriente dissensiones ortæ sunt, qui rerum
infelicissimus status usque in hodiernum diem Ec-
clesiam illam ipso Pharaonis iugo durius oppri-
mit; nec tamen tot à Deo inflctis supplicijs, tot
Turcarum flagellis ac calamitatibus oppressa res-
piscit. Nationes scato præcipua, quæ hodie in
Oriente prædictis fuerit erroribus, alijque hæ-
resibus, quæ ex illis veluti ex impurissimo fonte
emanarunt, sunt Nestoriani, Jacobitæ, Cophi,
Abyssini, Armeni, quibus adjungemus etiam Ge-
orgianos, de quibus sigillatim acturi hunc ordi-
nem servabimus. Primo harum nationum erro-
res, ritus moreque recensebimus, ac obiter quic-
quid in unaquaque natione fuerit dignum profe-
remus. Deinde breviter præcipuos & veluti ca-
pitales errores enarrabimus, tandem pro jvan-
dis his nationibus DEO favente aliqua adduce-
mus.

C A P V T II.

De Nestorianorum natione, & eorum erroribus.

DE Nestorij impia blasphemia diximus præce-
denti capite, qui duas in Christo non solum
naturas, sed & personas agnoscebat, unam Divi-
nam, alteram Humanam; nunc de Nestorianorum
Orientalium, qui in Babylonia, Persia, atque
in alijs Asia regionibus versantur, erroribus dis-
seramus.

Errores vero in quibus hodie Nestoriani ver-
santur, teste Episcopo Leonardo, & ut accepimus
etiam ex relatione Abdelmessia procuratoris Eliæ,
Chaldæorum in Babylonia Primatis, si ve Patriar-
chæ, hi præcipui sunt.

Nestorium, & Theodorum Mopsaestenum ves-
pertinis horis in aliquibus Ecclesijs cum Patribus
adhuc invocant Chaldæi.

Sanctum vero Cyrillum damnant & anathe-
matizant.

Humanam in Christo naturam, absque perso-
na humana non esse perfectam existimant; ideo
duas in Christo asserunt esse personas. Fatentur
tamen Christum à primo instante conceptionis
esse perfectum DEUM & perfectum hominem.

Beatissimam Virginem non vocant DEI geni-
tricem, ne videantur, ut ajunt, asserere cum Jaco-
bitis Virginem genuisse ipsam divinam naturam
trium personarum Divinarum, cum dictio Dei
contineat Patrem, & Filium, & Spiritum San-
ctum, & de eisdem prædicetur. Ideo vocant San-
ctissimam Virginem Dei verbi genitricem.

Universal sacro Concilio Ephesino primo, &
alijs carere videntur.

Clerici omnes apud Chaldæos, & etiam illi
Laici, qui alios devotione excedat, sacram Do-
minici corporis communionem è manibus pro-
prijs recipientes sub utraque specie communica-
nt; ceteri vero laici corpus Domini sanguine
intinctum ore assumunt.

Nuptias in gradibus prohibitis, sine superioris
licentiæ, etiam in secundo gradu contrahunt.

Sacerdotes mortua prima uxore, secundas &
ulteriores faciunt nuptias.